

INSTYTUT ROZWOJU

INFOCREDIT

Rozwój przedsiębiorczości na terenie Szwajcarii Kaszubskiej – stan obecny oraz perspektywy na przyszłość

**Ekspertyza na zamówienie
Stowarzyszenia Turystyczne Kaszuby**

autorzy: Krystyna Gawlikowska-Hueckel, Dorota Ciolek, Stanisław Umiński

Badanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej

w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Cel badania

**wszechstronna analiza sektora małych i średnich przedsiębiorstw
zlokalizowanych na obszarze dziewięciu gmin kaszubskich,
ich zróżnicowania i przewag komparatywnych**

Okres badania lata 2017-2020 i 2019-2020

Dlaczego sektor MSP?

„Małe jest piękne”

Znaczenie dla gospodarki:

udział MSP w populacji wszystkich przedsiębiorstw wynosi ponad 99%

(zarówno w całej UE, jak i w Polsce).

Małe i średnie przedsiębiorstwa

- **nie kumulują potencjału, który mógłby naruszyć konkurencję,**
  - **tworzą miejsca pracy,**
- **cechuje je elastyczność działania i szybkość reakcji na zmiany w otoczeniu,**
- **stanowią platformę nawiązywania kontaktów między pracownikami,**
  - **rozwijają cechę przedsiębiorczości,**
- **skala ich działania nie stwarza znacznego zagrożenia dla środowiska naturalnego.**

Dane wykorzystane w analizie

Problem: brak danych o indywidualnych przedsiębiorstwach w statystyce publicznej

stąd: rzadkość takich analiz

InfoCredit – unikalna baza danych o przedsiębiorstwach pobranych z KRS

Dodatkowo:

- **GUS** – Bank Danych Lokalnych
- **Izba Celna** – dane o handlu zagranicznym
- **UOKiK** – dane o pomocy publicznej
- **Instytut Rozwoju** – wyliczenia i szacunki

Struktura opracowania

- I. Sytuacja demograficzna i rynek pracy w regionie**
- II. Wielkość i struktura sektora MSP w gminach Szwajcarii Kaszubskiej**
- III. Analiza zatrudnienia w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw**
- IV. Analiza wielkości i struktury branżowej przychodów w sektorze MSP**
- V. Analiza przewag konkurencyjnych sektora MSP w gminach (zatrudnienie, przychody, produktywność)**
- VI. "TOP 10" firm w gminach Szwajcarii Kaszubskiej**
- VII. Analiza przeżywalności przedsiębiorstw**
- VIII. Handel zagraniczny**
- IX. Pomoc publiczna**
- X. Sytuacja w gminach - podsumowanie**
- XI. Syntetyczne wskaźniki przewagi komparatywnej**
- XII. Podsumowanie i rekomendacje**

Przedsiębiorstwa MSP - kryteria

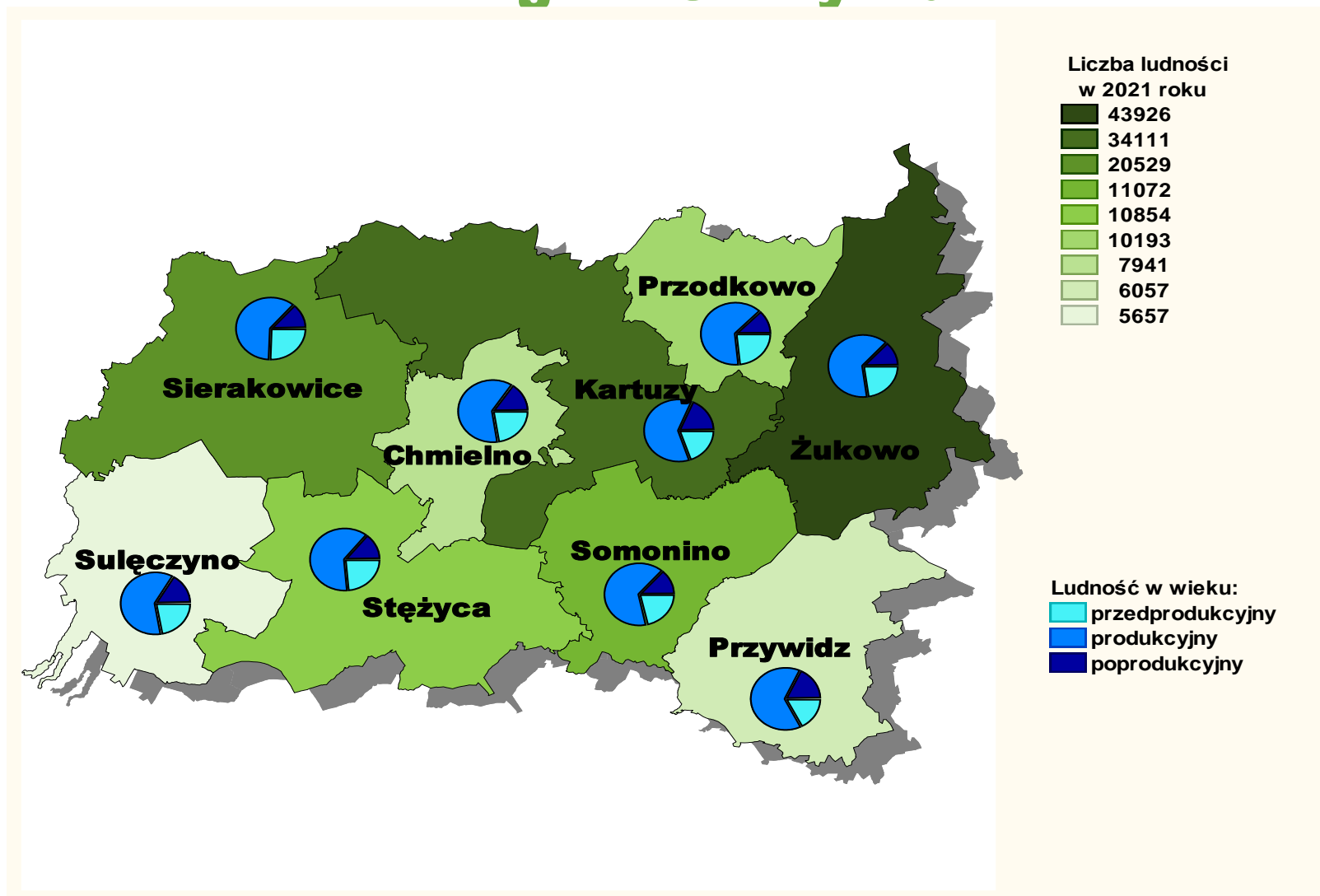
**Małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniają
mniej niż 250 pracowników,
ich roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR
a/lub całkowity bilans roczny nie przekracza
43 mln EUR**

**OGÓLNE INFORMACJE O GMINACH
POWIATU KARTUSKIEGO I GMINIE PRZYWIDZ:
LUDNOŚĆ, RYNEK PRACY, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ**

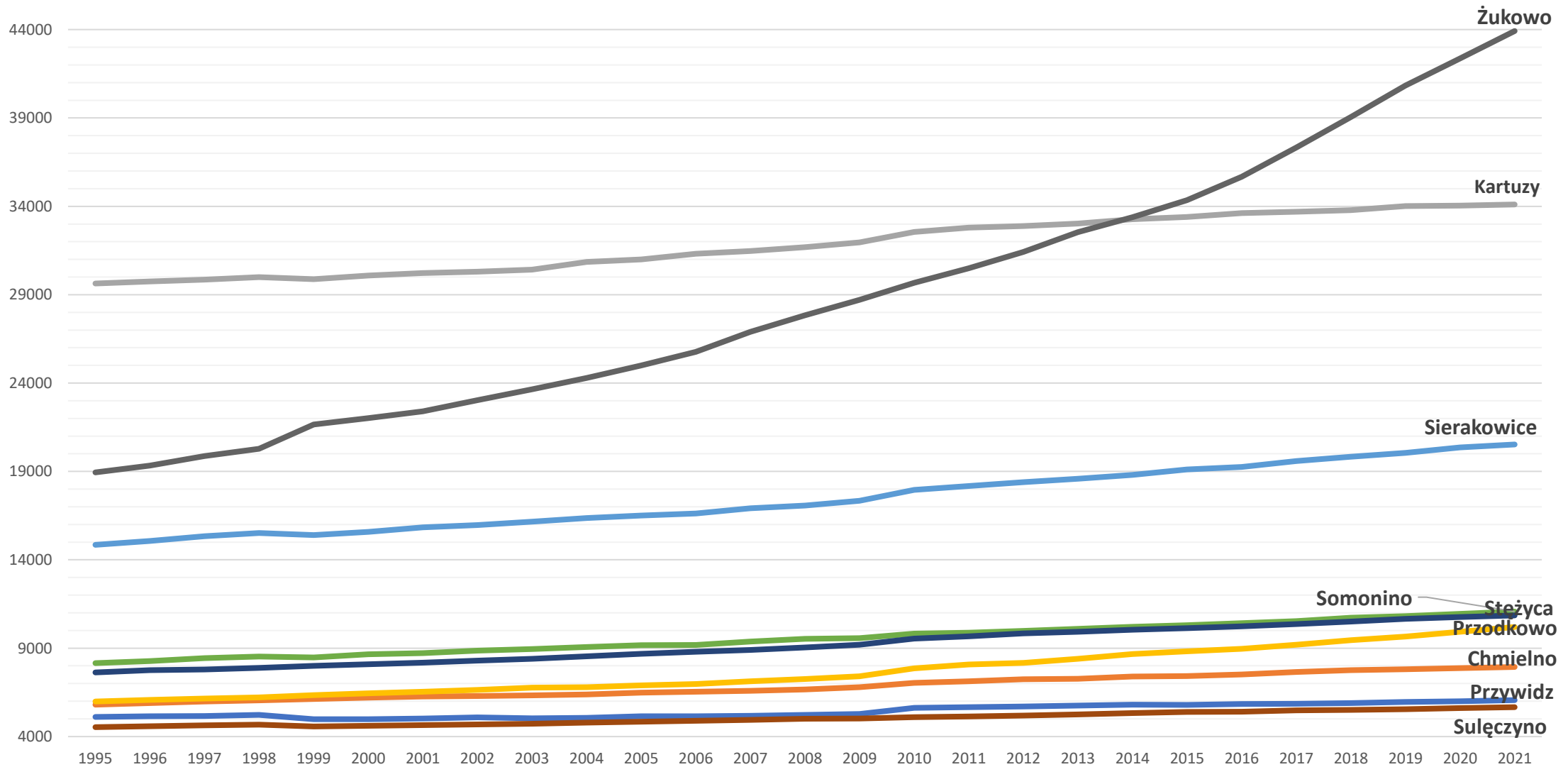
Liczba ludności w roku 2021 w gminach powiatu kartuskiego i w gminie Przywidz

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 02.09.2022.

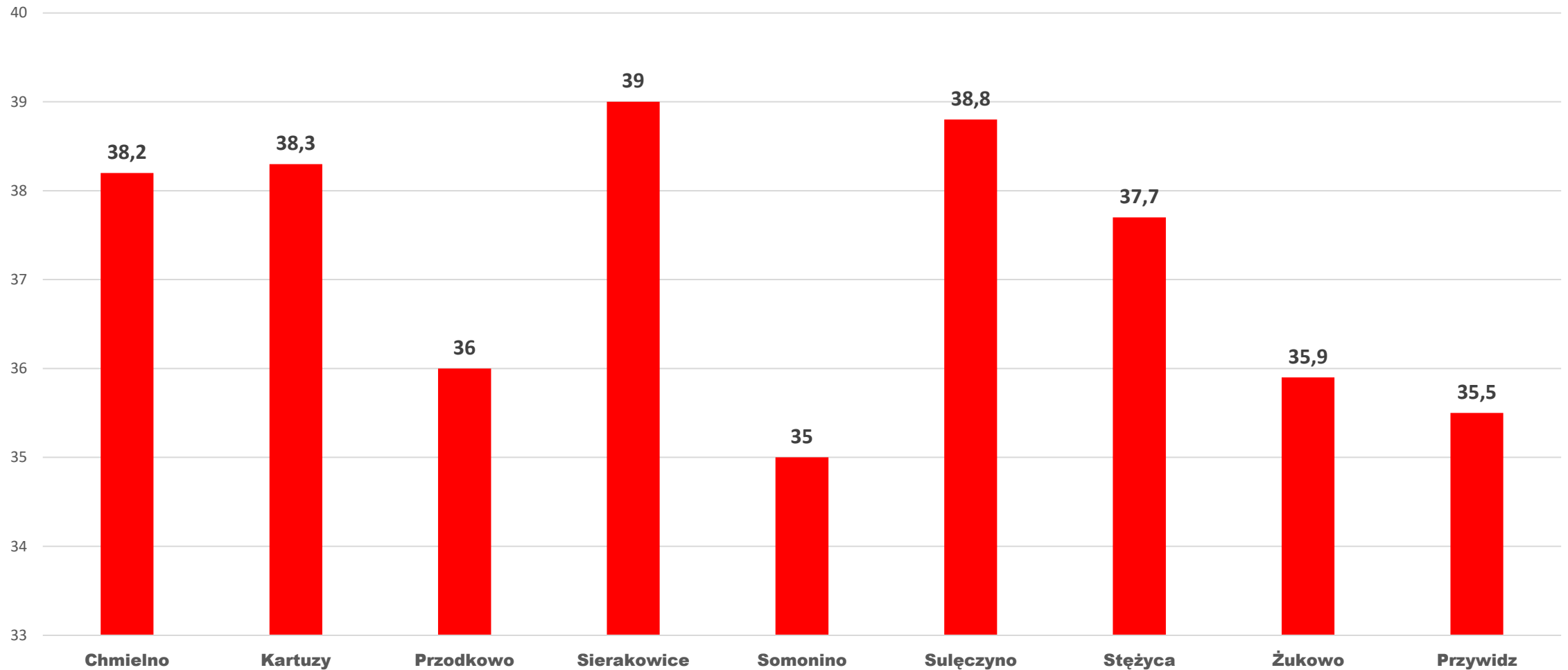

ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI (1995-2021)

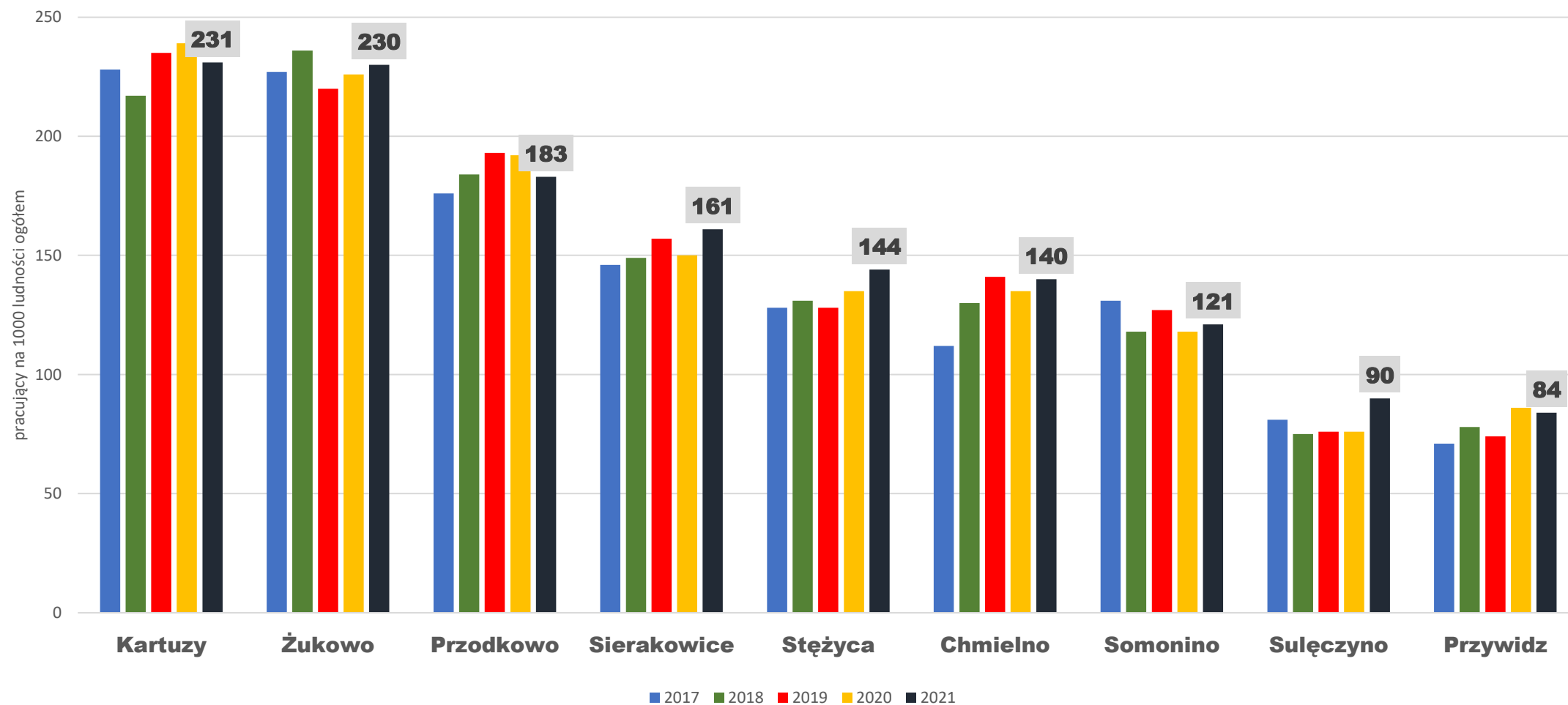
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 02.09.2022.

Współczynnik obciążenia demograficznego w gminach

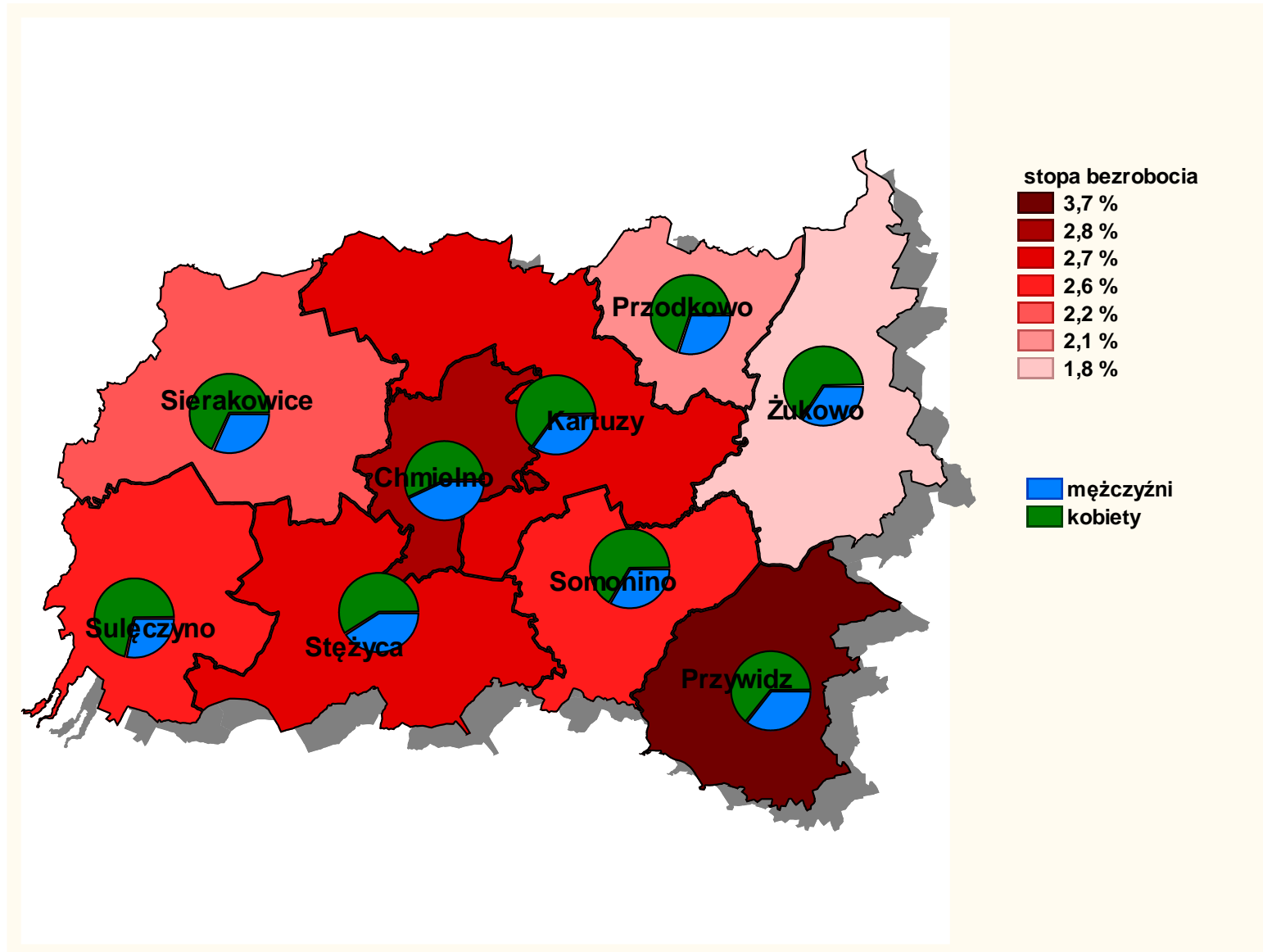
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 06.09.2022.

Liczba pracujących na 1000 osób ludności ogółem w latach 2017-2021

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 06.09.2022.

Stopa bezrobocia

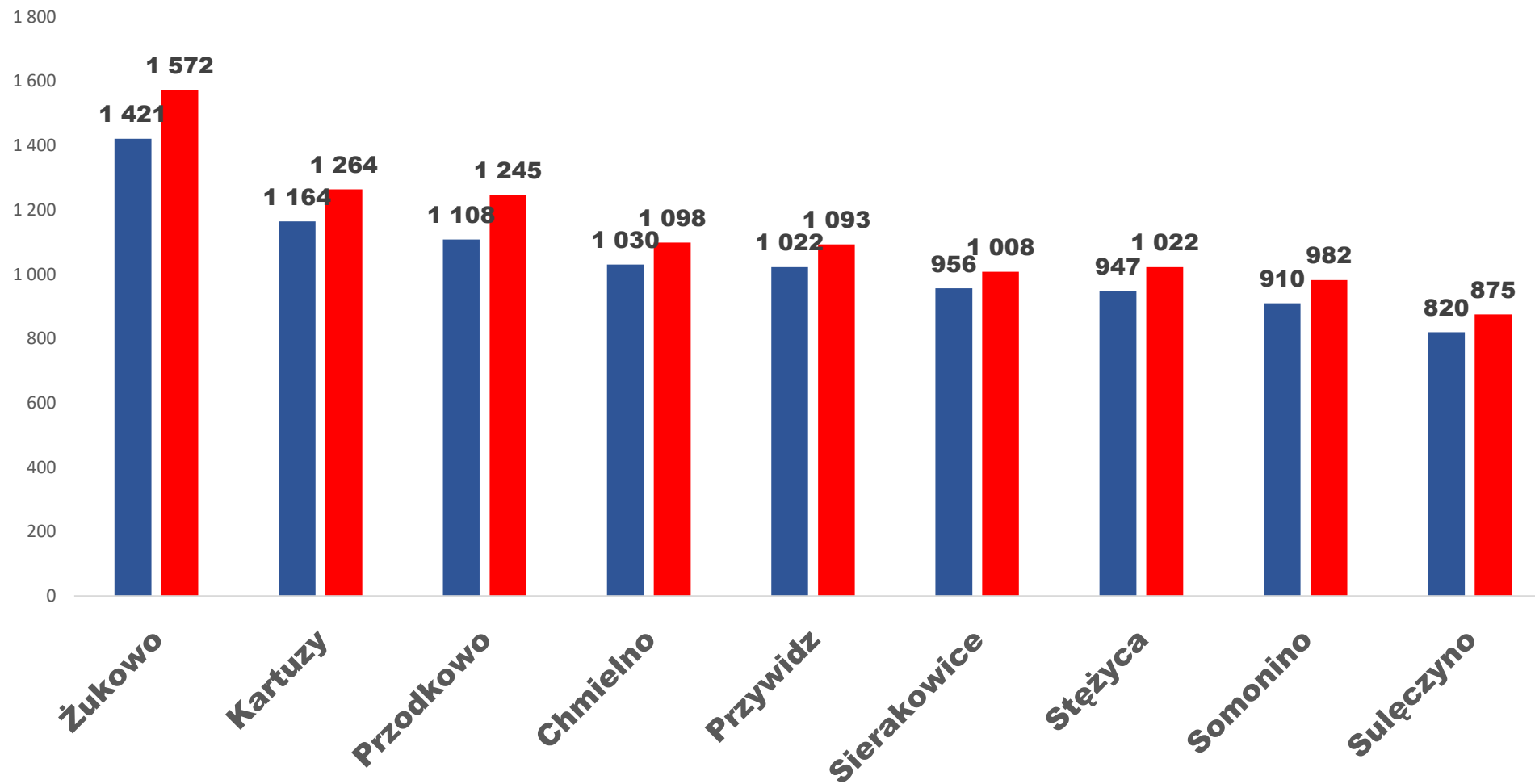
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 06.09.2022.

Liczba podmiotów MSP w gminach

Gmina	Liczba podmiotów MSP (0-249 pracujących)					
	I.podm.	Polska = 100	woj. pomorskie = 100	I.podm.	Polska = 100	woj. pomorskie = 100
	2019			2021		
Żukowo	1 421	121	108	1 572	124	111
Kartuzy	1 164	99	89	1 264	100	89
Przodkowo	1 108	94	85	1 245	98	88
Chmielno	1 030	88	79	1 098	87	78
Przywidz	1 022	87	78	1 093	86	77
Sierakowice	956	81	73	1 008	79	71
Stężyca	947	81	72	1 022	81	72
Somonino	910	78	69	982	77	69
Sulęczyno	820	70	63	875	69	62

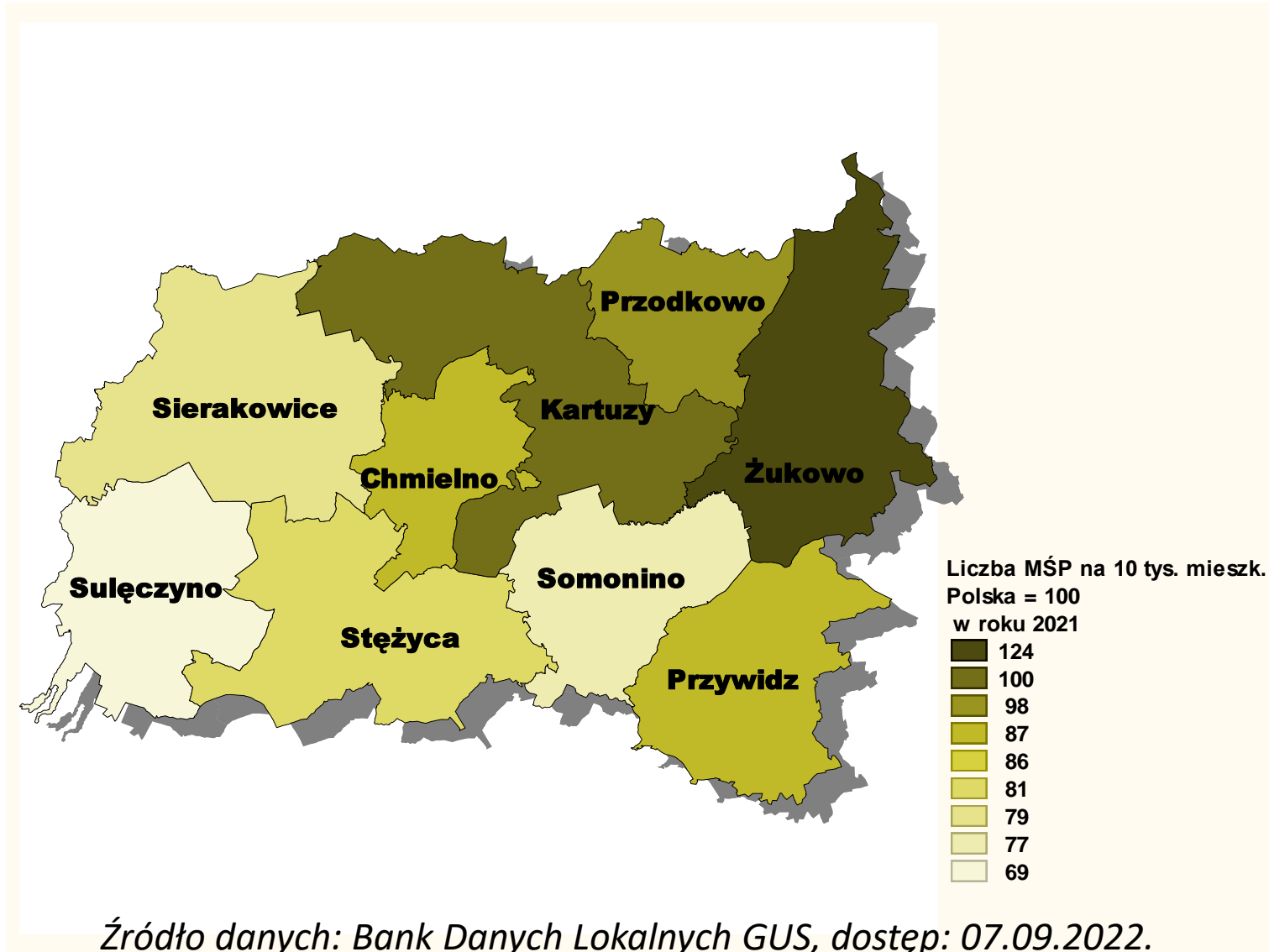
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 06.09.2022.

Liczba podmiotów sektora MSP w gminach powiatu kartuskiego oraz w gminie Przywidz w 2019 i 2021 roku

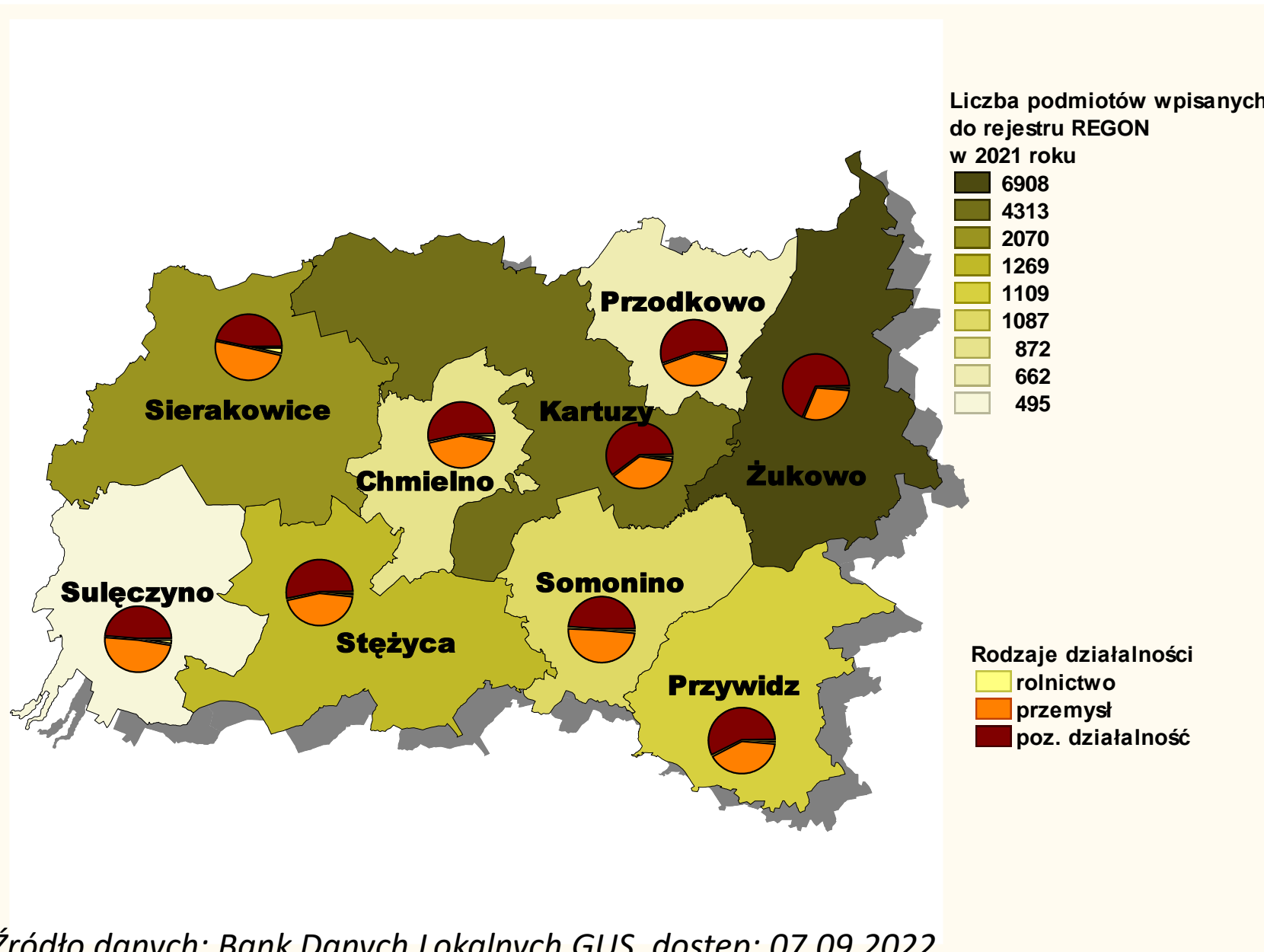

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 07.09.2022

Liczba podmiotów sektora MSP na 10 tys. mieszkańców w roku 2021 w gminach powiatu kartuskiego oraz w gminie Przywidz (Polska =100)

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON według rodzajów działalności w 2021

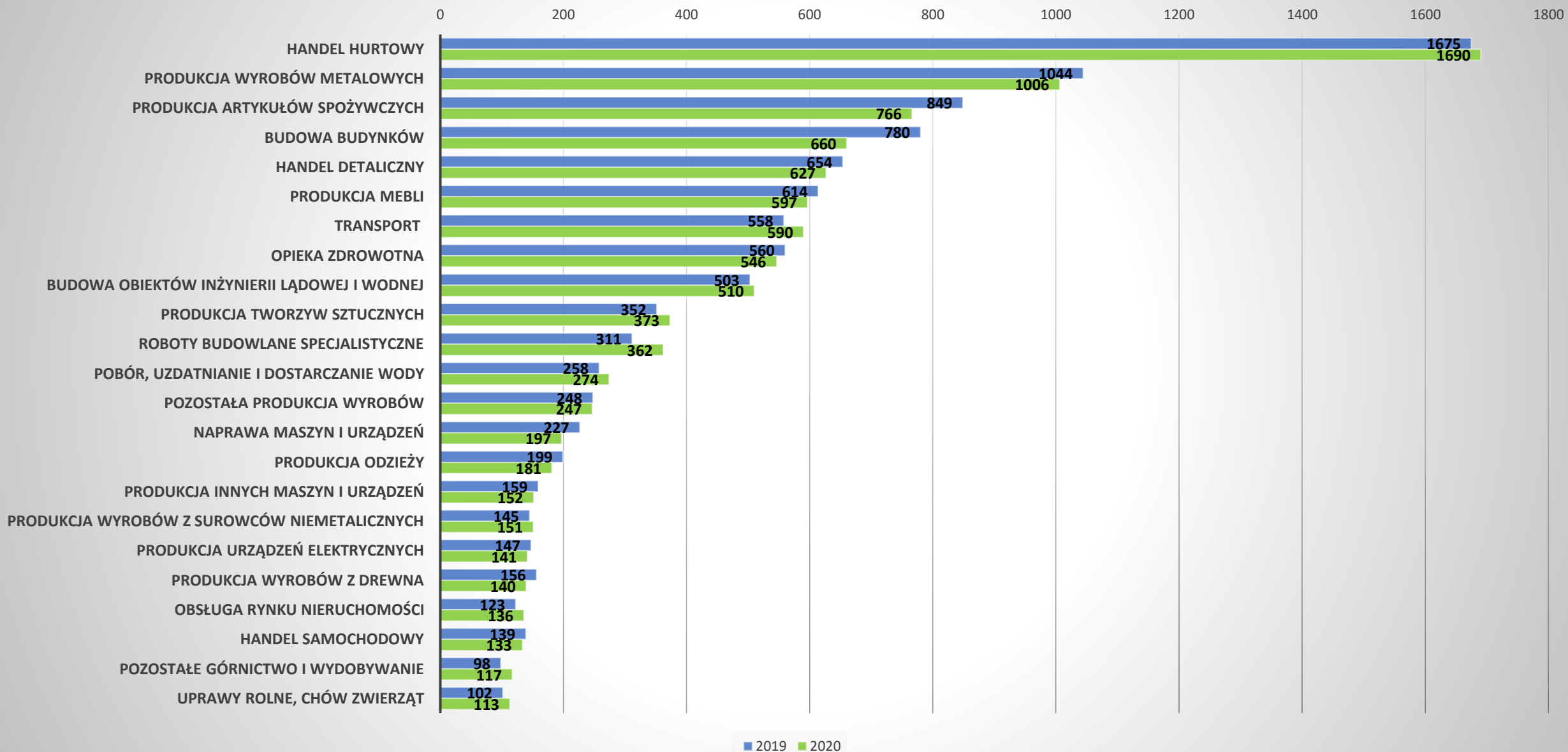

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, dostęp: 07.09.2022.

Zatrudnienie wg najważniejszych sekcji PKD w roku 2020 i 2019

łącznie w dziewięciu gminach

Źródło danych: InfoCredit

Struktura i dynamika zatrudnienia w sekcjach PKD o najwyższym udziale w zatrudnieniu łącznie w 9-ciu gminach

Sekcja PKD	Procentowy udział w łącznym zatrudnieniu MSP				Procentowa zmiana	
	2017	2018	2019	2020	2018-2019	2019-2020
handel hurtowy	14,3	14,5	15,1	15,5	12,1	0,94
produkcja wyrobów metalowych	9,6	10,0	9,4	9,2	1,0	-3,66
produkcja artykułów spożywczych	7,2	7,1	7,6	7,0	15,9	-9,71
budowa budynków	6,8	7,1	7,0	6,0	6,5	-15,34
handel detaliczny	7,0	6,2	5,9	5,7	2,4	-4,16
produkcja mebli	6,4	5,9	5,5	5,5	1,4	-2,78
transport	4,1	4,4	5,0	5,4	23,5	5,72
opieka zdrowotna	4,7	5,4	5,0	5,0	0,2	-2,44
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4,1	4,7	4,5	4,7	4,7	1,36

Źródło danych: InfoCredit

Przewagi komparatywne

**Przewaga przedsiębiorstw względem konkurentów
ujawnia się tylko wówczas, gdy się z nimi
porównamy**

WSKAŹNIKI PRZEWAGI KOMPARATYWNEJ

Współczynnik lokalizacji LQ (*Location Quotient*)

LQ - wskaźnik specjalizacji regionalnej

**Umożliwia wskazanie w danym regionie branż,
które się wyróżniają na tle całej gospodarki
narodowej lub na tle większego regionu, jakim jest
województwo.**

POZIOMY LQ

LQ > 1

WSKAZUJE, ŻE W DANYM SEKTORZE W REGIONIE ODNOTOWANO RELATYWNIE WIĘKSZE ZATRUDNIENIE/ PRZYCHODY/PRODUKTYWNOŚĆ W PORÓWNANIU ZE ŚREDNIĄ DLA POLSKI LUB DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

LQ < 1

WSKAZUJE NA GORSZĄ SYTUACJĘ DANEGO SEKTORA I OZNACZA BRAK PRZEWAGI W ZATRUDNIENIU/PRZYCHODACH/PRODUKTYWNOŚCI W BRANŻY, W PORÓWNANIU Z POLSKĄ/WOJEWÓDZTWE

LQ

**JEDNOZNACZNIE LEPSZA POZYCJA
KONKURENCYJNA DANEJ BRANŻY
WYSTĘPUJE WÓWCZAS, GDY
WSPÓŁCZYNNIK LQ >1,5**

**LQ>1 WSKAZUJE NA POWSTANIE PEWNEJ
„ZALĄŻKOWEJ” PRZEWAGI, DLATEGO
ZIDENTYFIKOWANO BRANŻE,
KTÓRE JĄ UZYSKAŁY**

LQ sekcji PKD o największej przewadze komparatywnej w zatrudnieniu łącznie w 9-ciu gminach względem Polski i względem województwa pomorskiego w roku 2019 i 2020

PKD		LQ względem		LQ względem	
		całej Polski		województwa pomorskiego	
		2019	2020	2019	2020
31	produkcja mebli	4,68	4,41	3,14	3,01
08	pozostałe górnictwo i wydobywanie	2,60	3,31	3,98	4,90
14	produkcja odzieży	3,07	2,79	5,51	4,73
87	pomoc społeczna z zakwaterowaniem		2,54		5,07
53	działalność pocztowa i kurierska	1,14	2,45	2,26	4,28
36	pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2,22	2,2	3,18	3,2
96	pozostała indywidualna działalność usługowa	2,09	2,12	1,7	1,71
10	produkcja artykułów spożywczych	2,27	2,03	2,04	1,78
41	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2,44	2,02	2,38	1,94
42	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1,65	1,90	1,63	1,89
88	pomoc społeczna bez zakwaterowania	2,21	1,77	2,67	2,11
25	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1,93	1,75	1,62	1,45
86	opieka zdrowotna	1,45	1,43	1,28	1,18
33	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1,23	1,4	0,83	0,96
49	transport lądowy oraz transport rurociągowy	0,57	1,35	0,62	1,49
43	roboty budowlane specjalistyczne	1,15	1,34	0,84	0,97
46	handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	1,28	1,27	1,65	1,62
27	produkcja urządzeń elektrycznych	1,35	1,20	1,32	1,20
61	telekomunikacja	1,58	1,16	1,01	0,73

Współczynniki LQ sekcji PKD o największej przewadze komparatywnej w przychodach łącznie w 9-ciu gminach względem Polski i względem województwa pomorskiego w roku 2019 i 2020

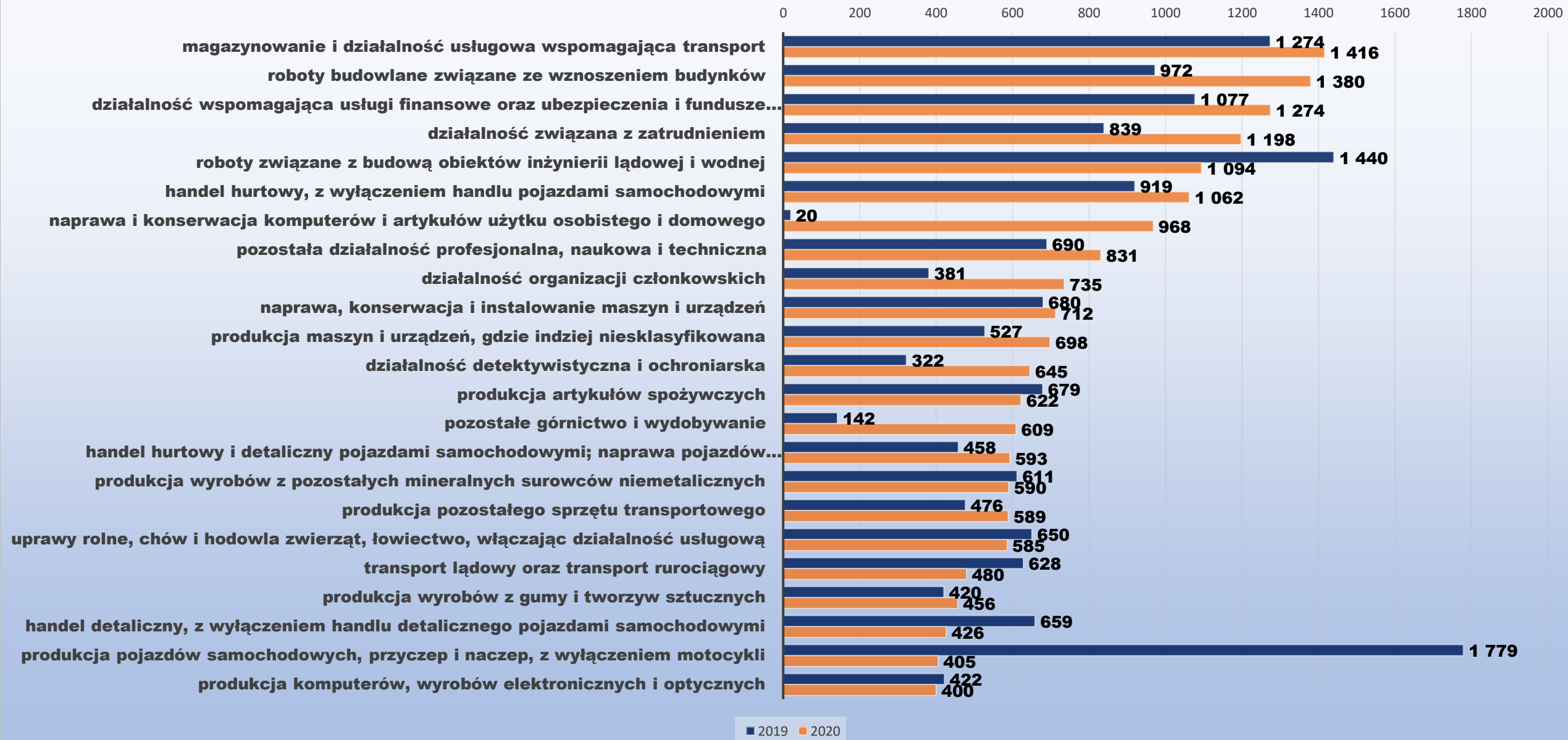
PKD		LQ względem		LQ względem	
		całej Polski		województwa pomorskiego	
		2019	2020	2019	2020
42	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	3,54	3,71	3,15	3,30
36	pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3,16	3,49	3,78	4,47
31	produkcja mebli	2,84	3,19	2,20	2,74
08	pozostałe górnictwo i wydobywanie	1,93	2,58	2,50	3,17
10	produkcja artykułów spożywczych	2,75	2,49	2,16	2,06
41	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2,12	2,34	1,85	1,95
01	uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	2,03	2,02	2,01	1,97
33	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2,14	1,99	1,11	1,16
43	roboty budowlane specjalistyczne	1,58	1,75	1,34	1,38
25	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1,71	1,67	1,38	1,41
49	transport lądowy oraz transport rurociągowy	1,52	1,58	1,21	1,17
28	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	1,31	1,56	0,85	0,89
16	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1,90	1,54	1,94	1,54
74	pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,65	1,51	0,67	1,44
87	pomoc społeczna z zakwaterowaniem	1,09	1,49	3,72	3,06
22	produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1,25	1,43	1,49	1,73
14	produkcja odzieży	1,33	1,39	2,30	2,33
27	produkcja urządzeń elektrycznych	1,37	1,39	1,25	1,40

Współczynniki LQ sekcji PKD o największej przewadze komparatywnej w produktywności łącznie w 9-ciu gminach względem Polski i względem województwa pomorskiego w roku 2019 i 2020

PKD		LQ względem		LQ względem	
		całej Polski		województwa pomorskiego	
		2019	2020	2019	2020
80	działalność detektywistyczna i ochroniarska	1,02	7,09	1,04	9,13
29	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	3,78	6,89	4,21	7,27
78	działalność związana z zatrudnieniem	1,11	4,60	0,86	3,82
58	działalność wydawnicza	1,51	3,87	1,45	3,31
72	badania naukowe i prace rozwojowe	1,25	3,13	1,31	2,29
25	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	0,38	3,04	0,36	3,00
28	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	0,59	2,97	0,50	2,31
01	uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	35,43	2,39	26,81	1,83
14	produkcja odzieży	0,17	2,28	0,16	2,15
74	pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,28	1,90	0,30	2,10
42	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1,19	1,82	1,07	1,67
26	produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	0,41	1,56	0,36	1,51
20	produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,84	1,38	1,01	1,78
94	działalność organizacji członkowskich	0,57	1,37	0,77	1,65
52	magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	0,70	1,29	0,53	0,90
41	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	0,85	1,23	0,75	1,03

Produktywność pracy wg najważniejszych sekcji PKD łącznie w 9-ciu gminach w roku 2020 i 2019 w tys. zł na pracownika

TOP 10 PRZEDSIĘBIORSTW W GMINACH KASZUBSKICH

KRYTERIA KLASYFIKACJI:

**ZYSK, PRZYCHODY ZATRUDNIENIE, DYNAMIKA
AKTYWÓW, WARTOŚĆ NIEMATERIALNA I PRAWNA**

DLACZEGO SĄ WAŻNE?

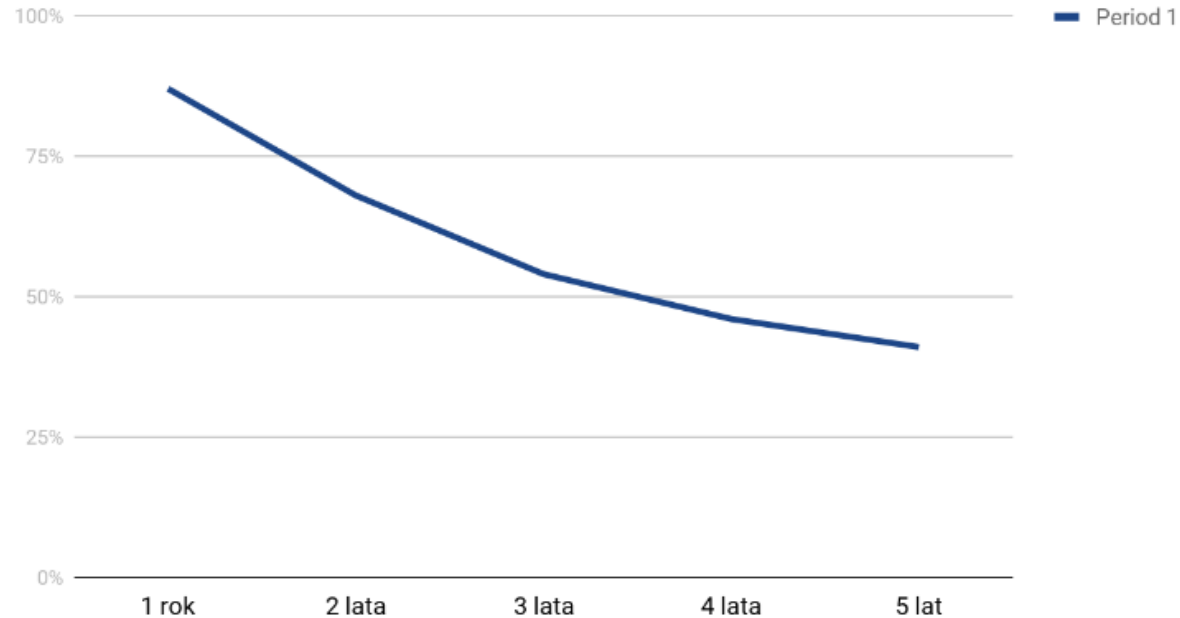

Ip	Przychody	Zysk	Zatrudnienie	Dynamika aktywów	Wartość niematerialna i prawna
1	Anro-Trade sp.j. Eksport Import R. Walder i T. Walder	Wibo Adamczak sp.k.	Przewozy Autobusowe Gryf Sp. z o.o. sp.k.	Wodkan-Grzenkowicz Sp. z o.o.	MAK Roaster Sp. z o.o.
	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych	Przetwórstwo herbaty i kawy
	Żukowo	Kartuzy	Żukowo	Kartuzy	Sierakowice
2	Przedsiębiorstwo Budowlane Granit Sp. z o.o.	Terma Sp. z o.o.	Elwoz Eco Sp. z o.o.	Triada Augusto Pomorze D. i T. Aleksandrowicz S.J.	Sim Gdynia Holding Sp. z o.o. sp.k.
	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	Produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	Obróbka mechaniczna elementów metalowych
	Kartuzy	Żukowo	Sierakowice	Chwaszczyno	Żukowo
3	Ubojnia Drobiu Gosz Sp. z o.o.	Triada Augusto Pomorze D. i T. Aleksandrowicz S.J.	Anro-Trade sp.j. Eksport Import R. Walder i T. Walder	Morad Sp. z o.o.	Kapeo Polska Sp. z o.o.
	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane
	Sierakowice	Żukowo	Żukowo	Kartuzy	Sulęczyń
4	Triada Augusto Pomorze D. i T. Aleksandrowicz S.J.	Suchocki sp.k.	Sim Gdynia Sp. z o.o. sp.k.	Spółka Komunalna Żukowo Sp. z o.o.	Vita Dziel Kazimierska - Mróz sp.j.
	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
	Żukowo	Żukowo	Żukowo	Żukowo	Kartuzy
5	Terma Sp. z o.o.	Anro-Trade sp.j. Eksport Import R. Walder i T. Walder	Terma Sp. z o.o.	Elwoz Eco Sp. z o.o.	Nazar Sp. z o.o. sp.k.
	Produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	Produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	Produkcja wyrobów z mięsa włączając wyroby z mięsa drobiowego
	Żukowo	Żukowo	Żukowo	Sierakowice	Żukowo

Ip	Przychody	Zysk	Zatrudnienie	Dynamika aktywów	Wartość niematerialna i prawna
6	Wibo Adamczak sp.k.	Elwoz Eco Sp. z o.o.	FKP Sp. z o.o.	Wibo Adamczak sp.k.	Investpol Sp. z o.o.
	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
	Kartuzy	Sierakowice	Przodkowo	Kartuzy	Żukowo
7	Rzeźnia Mięspol Sp. z o.o. sp.k.	Zdrojewscy Sp. z o.o. sp.k.	BURHENS Sp. z o.o.	Firma Budowlana Granit	Phonedecor Sp. z o.o.
	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu	Produkcja pozostałych mebli	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	Sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego
	Stężyca	Stężyca	Przodkowo	Kartuzy	Kartuzy
8	Kolanko Sp. z o.o. sp.k.	Newsda Sp. z o.o. sp.k.	Ubojnia Drobiu Gosz Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Budowlane Granit Sp. z o.o.	Aryton Sp. z o.o.
	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	Produkcja pozostałych mebli	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
	Żukowo	Kartuzy	Sierakowice	Kartuzy	Chmielno
9	Marba-Sport Marcin Mocarski sp.k.	Marba-Sport Marcin Mocarski sp.k.	Wibo Adamczak sp.k.	Przewozy Autobusowe Gryf Sp. z o.o. sp.k.	Eldro Technologie Sp. z o.o.
	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne

PRZEŻYWALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

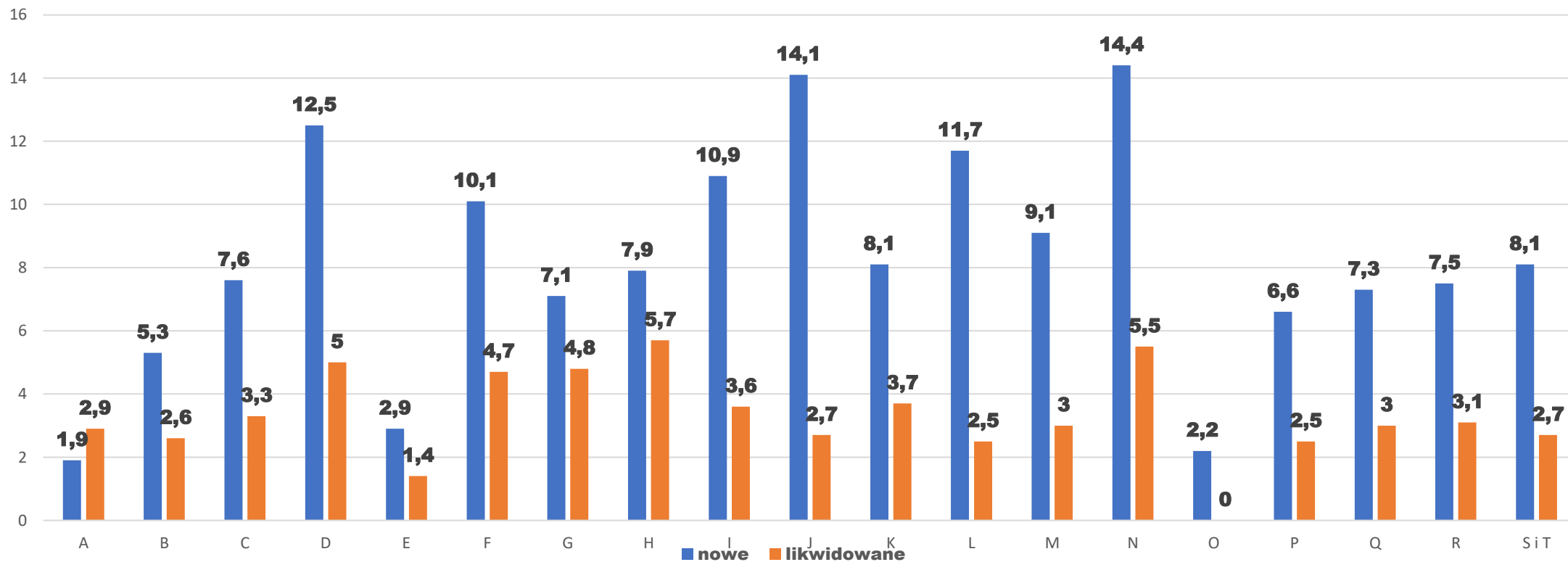
Stopa przeżycia przedsiębiorstw

Przedsiębiorstwa MSP, ze względu na wielkość zasobów i skalę działania są wyeksponowane na szczególnie silną konkurencję

Okres ich przeżywalności jest zróżnicowany i zależy od sekcji oraz lokalizacji

Udział likwidowanych i nowo powstających przedsiębiorstw w relacji do istniejących w 2021 roku w gminach powiatu kartuskiego i w gminie Przywidz

Źródło: Opracowanie Instytutu Rozwoju na podstawie danych REGON.

Czas życia przedsiębiorstw „długowieczni”

- **Najdłużej trwają te przedsiębiorstwa, które związane są usługami publicznymi.**
- **„Rekordzistą” jest sekcja odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w której średni wiek firm wynosi 22 lata; następna w kolejności jest sekcja obsługująca mieszkańców: ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego (21 lat).**
- **Długim „stażem trwania” wyróżnia się leśnictwo i pozyskiwanie drewna (19 lat), przy czym w gminie Kartuzy średni wiek firm wynosi 24 lata, a w gminie Przdkowo 13 lat.**
- **Do „długowiecznych” sekcji można zaliczyć jeszcze działalność wydawniczą (18 lat), produkcję wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (18 lat), produkcję urządzeń elektrycznych (18 lat), poligrafię i reprodukcję zapisanych nośników informacji (18 lat), produkcję urządzeń elektrycznych (18 lat).**

Czas życia przedsiębiorstw „krótko żyjący”

- **Do najkrócej „żyjących” przedsiębiorstw należą te, które zakwalifikowane są do sekcji: pomoc społeczna bez zakwaterowania (4 lata), badania naukowe i prace rozwojowe (4 lata), działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej (3 lata) oraz działalność pocztowa i kurierska (3 lata).**
- **Zwracają uwagę różnice w wieku firm funkcjonujących w tych samych sekcjach w różnych gminach; w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych średni wiek przedsiębiorstw wynosi w gminie Kartuzy 6, a w gminie Somonino 25 lat.**

SENIORZY

Do firm z najdłuższym stażem zaliczono:

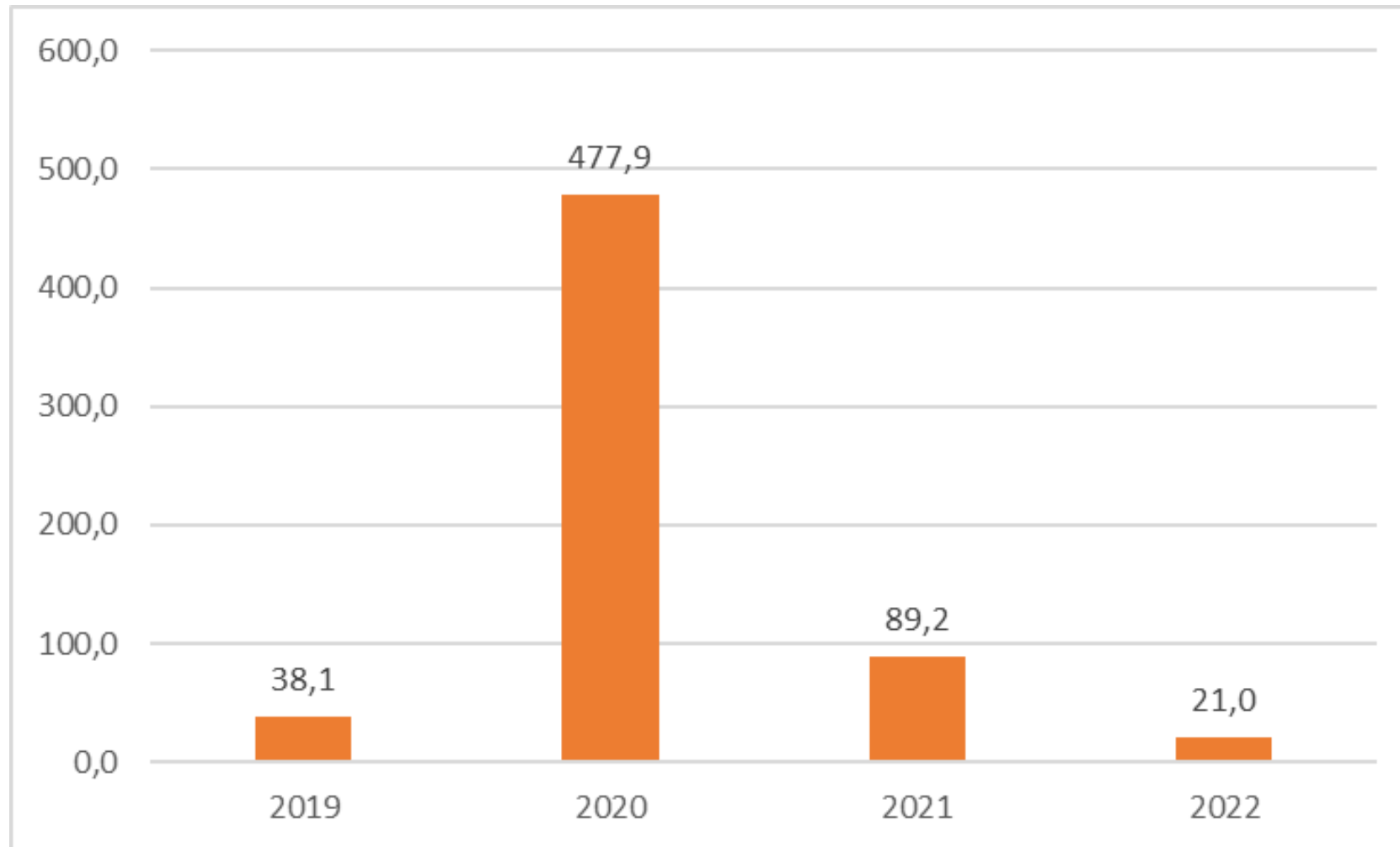
- **działalność usługową związaną z wyżywieniem w gminie Sulęczyno (30 lat),**
- **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych w gminie Kartuzy (30 lat),**
- **produkcję napojów w gminie Kartuzy (29 lat),**
- **produkcję artykułów spożywczych w gminie Somonino (28 lat),**
- **produkcję mebli w gminie Chmielno (26 lat)**
- **działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne w gminie Stężyca (25 lat),**
- **produkcję chemikaliów i wyrobów chemicznych w gminie Somonino (23 lata),**
- **produkcję wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcję wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania w gminie Przodkowo (25 lat)**
- **działalność związaną z zatrudnieniem w gminie Somonino (23 lata).**

ROLA POMOCY PUBLICZNEJ DLA SEKTORA MSP

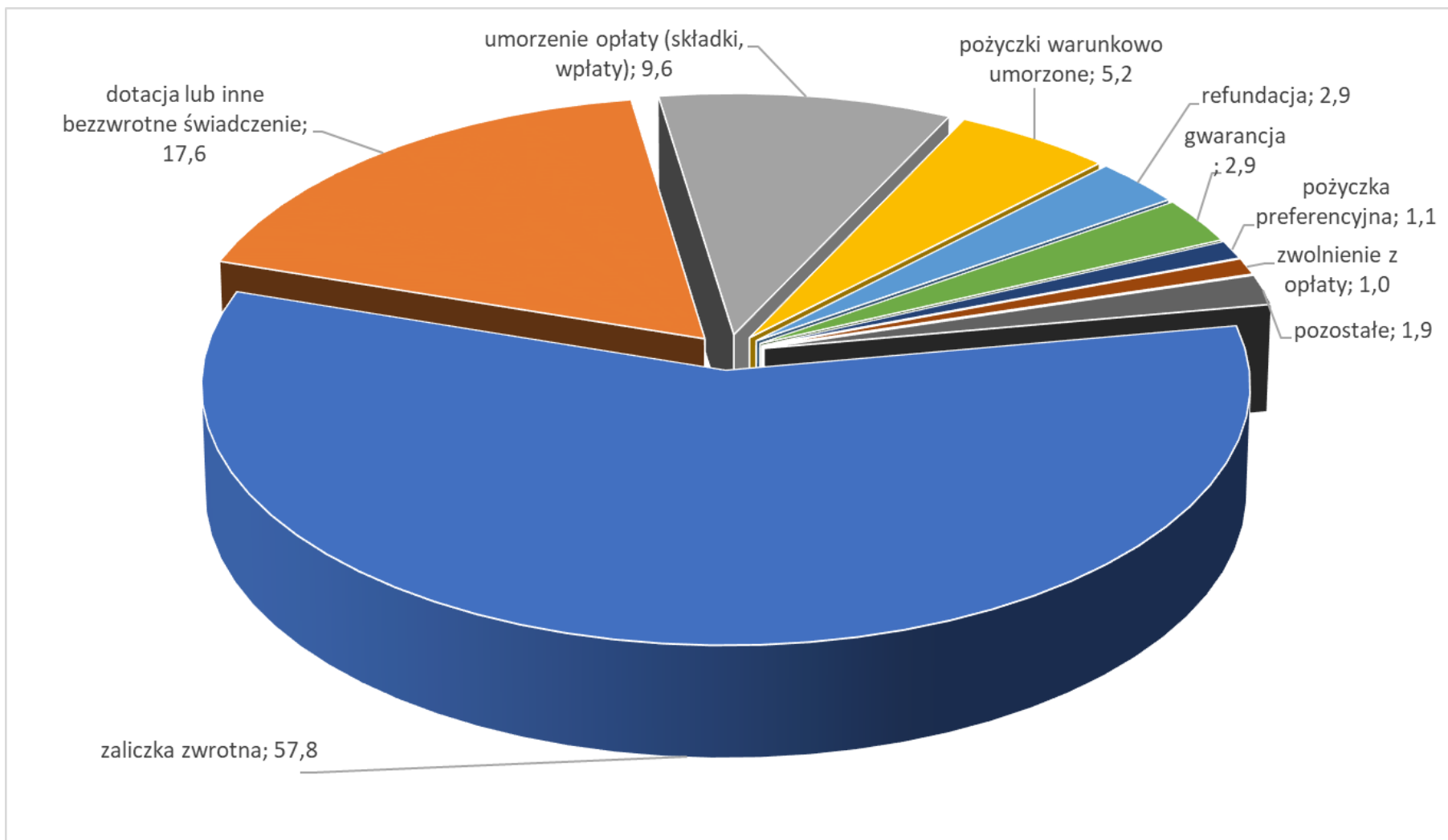
***POMOC DLA SEKTORA MSP JEST SZCZEGÓLNIIE WAŻNA,
PONIEWAŻ ICH RELATYWNIIE NISKIE ZASOBY FINANSOWE
NIE STANOWIĄ DOSTATECZNEGO ZABEZPIECZENIA,
SZCZEGÓLNIIE W OKRESACH SPADKU KONIUNKTURY I
OBNIŻENIA POPYTU (DOLINA ŚMIERCI MSP).***

Wartość pomocy publicznej (2019-2022, mln PLN)

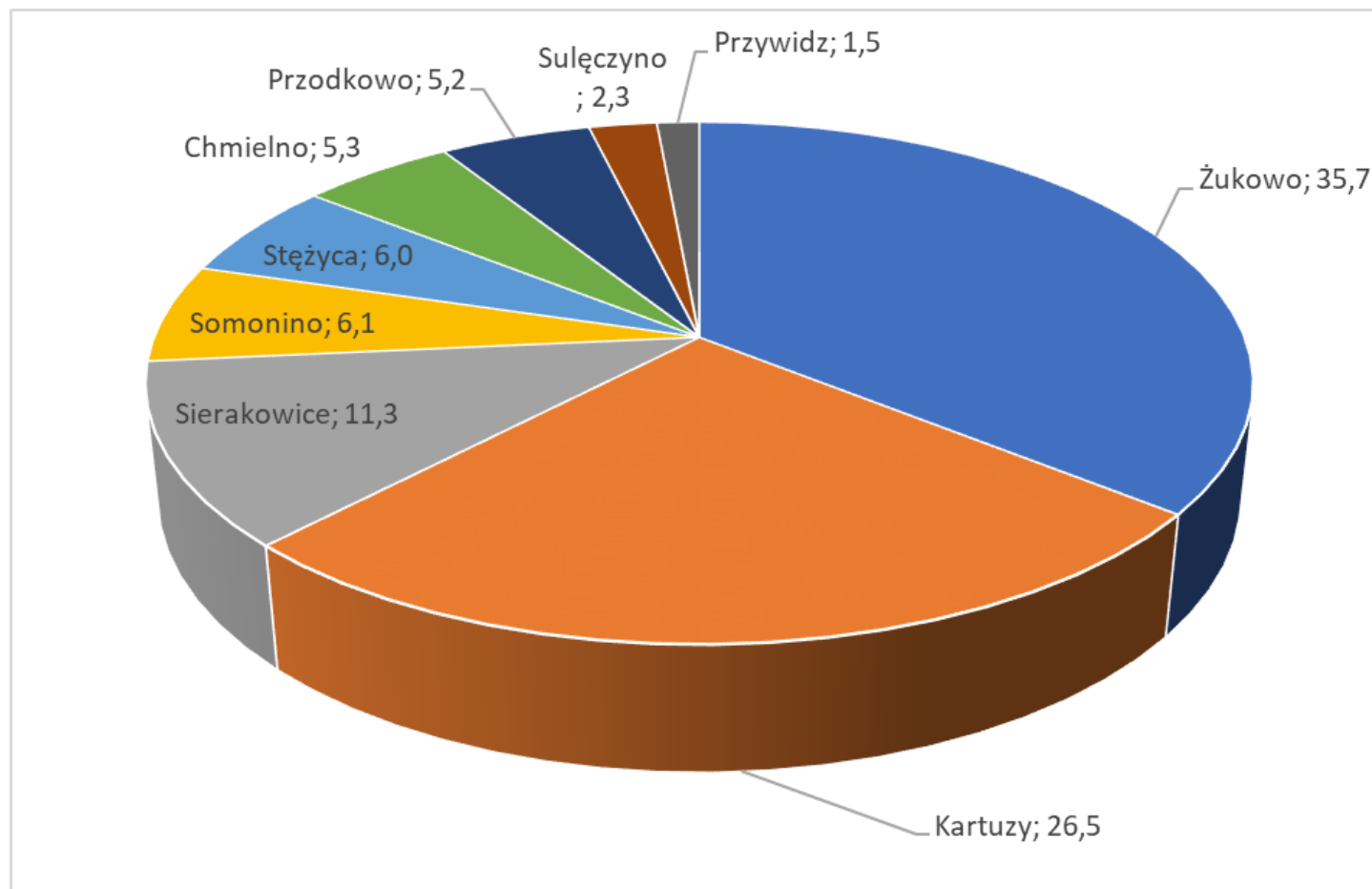
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UOKiK udostępnionych przez InfoCredit. Dane dla roku 2022, do 23 września

Struktura pomocy publicznej w latach 2019-2022 według form (%)

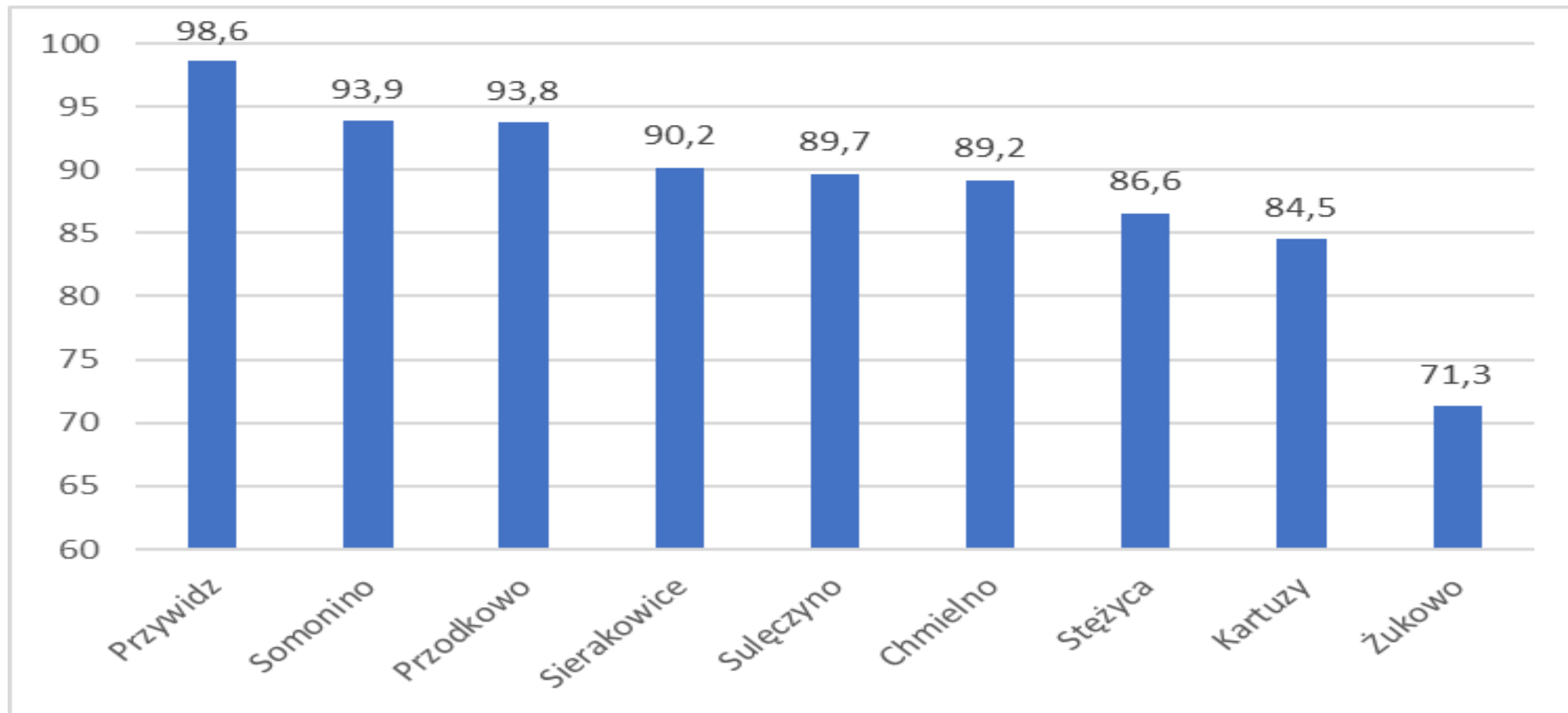
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UOKiK udostępnionych przez InfoCredit. Dane dla roku 2022, do 23 września.

Udział gmin w przyznanej pomocy publicznej w analizowanym obszarze łącznie w latach 2019-2022 (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UOKiK udostępnionych przez InfoCredit. Dane dla roku 2022, do 23 września.

Struktura pomocy związanej z COVID-19 w pomocy ogółem (%), 2019-2022, według gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UOKiK udostępnionych przez InfoCredit. Dane dla roku 2022, do 23 września.

**Pomoc publiczna (tys. PLN) udzielona w poszczególnych gminach
w latach 2019-2021, przypadająca na jedno przedsiębiorstwo zarejestrowane w bazie REGON**

gmina	2019	2020	2021
Chmielno	1,2 (4)	31,3 (2)	5,8 (3)
Kartuzy	1,8 (3)	32,8 (1)	3,9 (6)
Przodkowo	0,4 (7)	24,9 (7)	2,4 (8)
Przywidz	0,1 (9)	11,3 (9)	2,8 (7)
Sierakowice	0,7 (6)	29,8 (3)	4,3 (5)
Somonino	0,3 (8)	28,2 (4)	7,7 (1)
Stężycza	0,9 (5)	26,9 (5)	7,0 (2)
Sulęczyno	3,1 (2)	26,6 (6)	1,2 (9)
Żukowo	4,4 (1)	23,8 (8)	5,3 (4)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UOKiK udostępnionych przez InfoCredit. Dane dla roku 2022, do czerwca. W nawiasach - pozycje gminy w rankingu dla każdego roku.

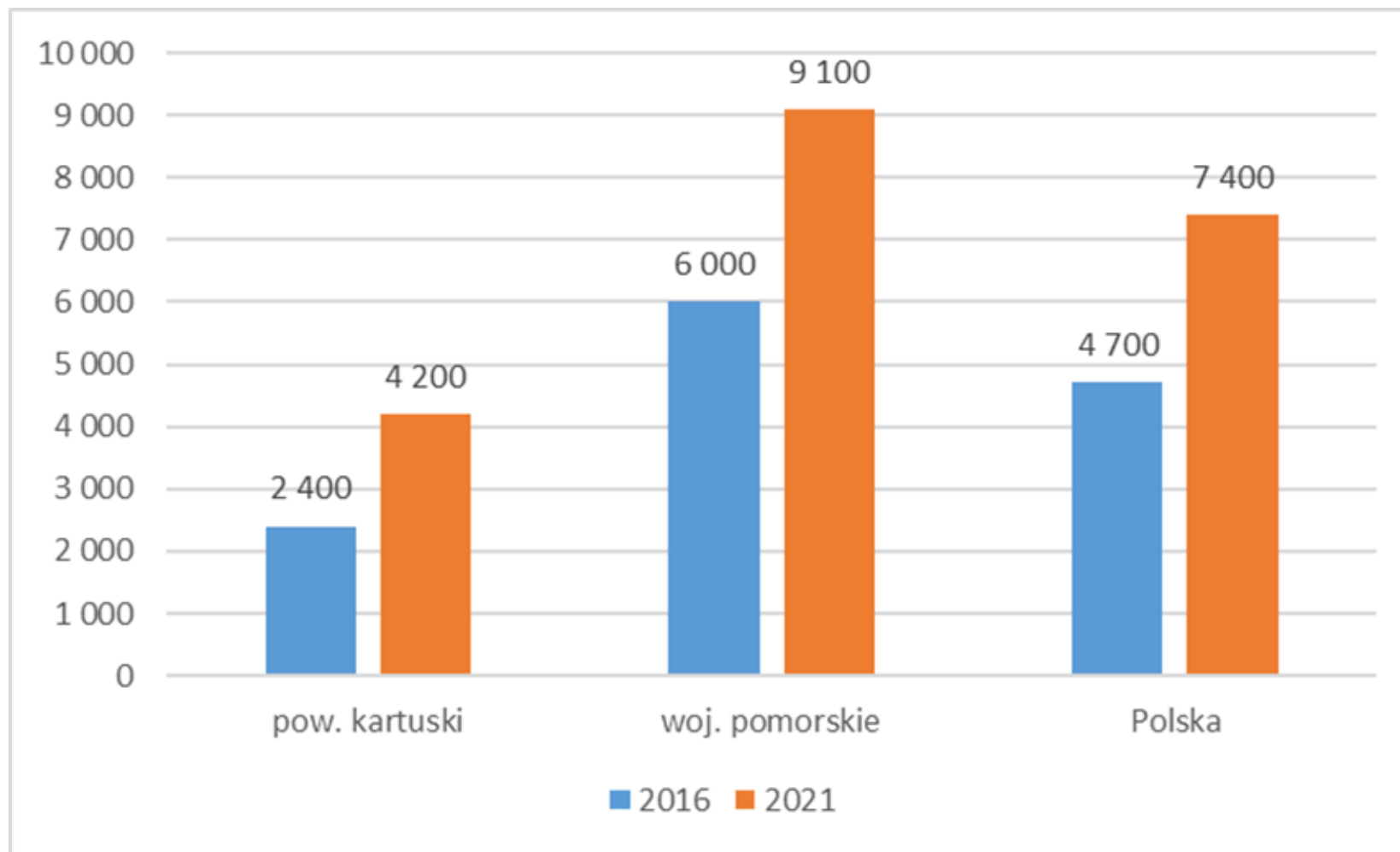
Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorstwom przez ZUS w roku 2020 (PLN)

Gmina	na firmę w REGON	na mieszkańca	na pracującego
Chmielno	3 592 (4)	381 (4)	2 829 (3)
Kartuzy	3 583 (5)	435 (1)	1 822 (8)
Przodkowo	3 207 (7)	372 (5)	1 938 (7)
Sierakowice	4 153 (1)	409 (2)	2 730 (4)
Somonino	3 604 (3)	337 (6)	2 858 (2)
Stężycza	3 337 (6)	324 (8)	2 393 (5)
Sulęczyo	3 851 (2)	325 (7)	4 295 (1)
Żukowo	2 676 (8)	401 (3)	1 775 (9)
Przywidz	1 648 (9)	176 (9)	2 058 (6)
cały region	3 221	385	2 076

Uwarunkowania eksportu

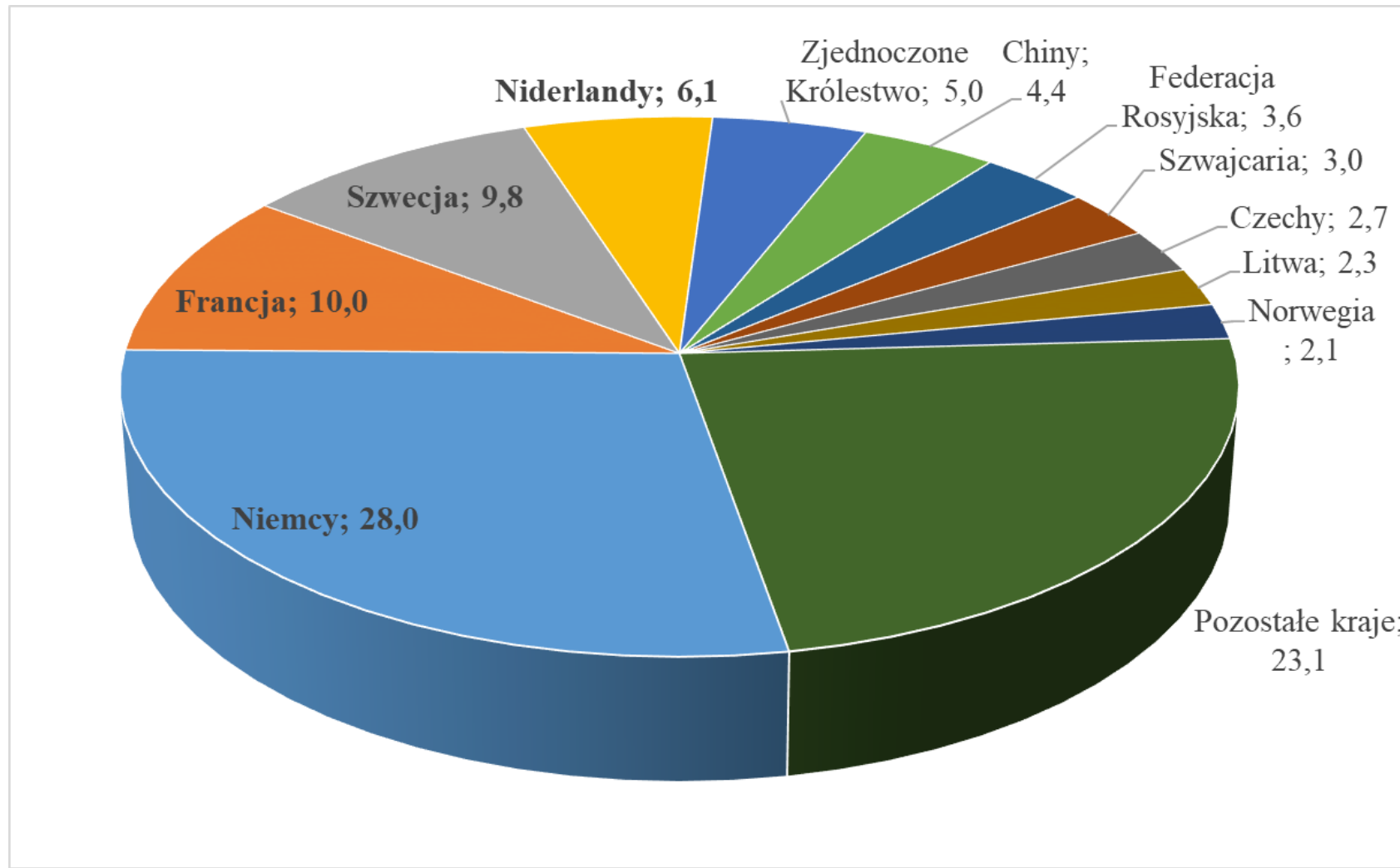
- weryfikacja konkurencyjności
- eksport jako „przywilej” nielicznych, najlepszych
- „Happy Few”: firmy duże, najbardziej produktywne, innowacyjne, z kapitałem zagranicznym, w metropoliach lub w pobliżu
- eksport pow. kartuskiego: 448 mln EUR w 2021 (248 mln w 2016)
- udział w eksporcie Pomorskiego (2,9% w 2021), tendencja rosnąca
- relatywnie niska wartość eksportu w przeliczeniu na mieszkańca
- udział podmiotów z kapitałem zagranicznym w eksporcie:
Polska – 58%   Pomorskie – 41%   **pow. kartuski – 22%**

Eksport per capita (EUR)

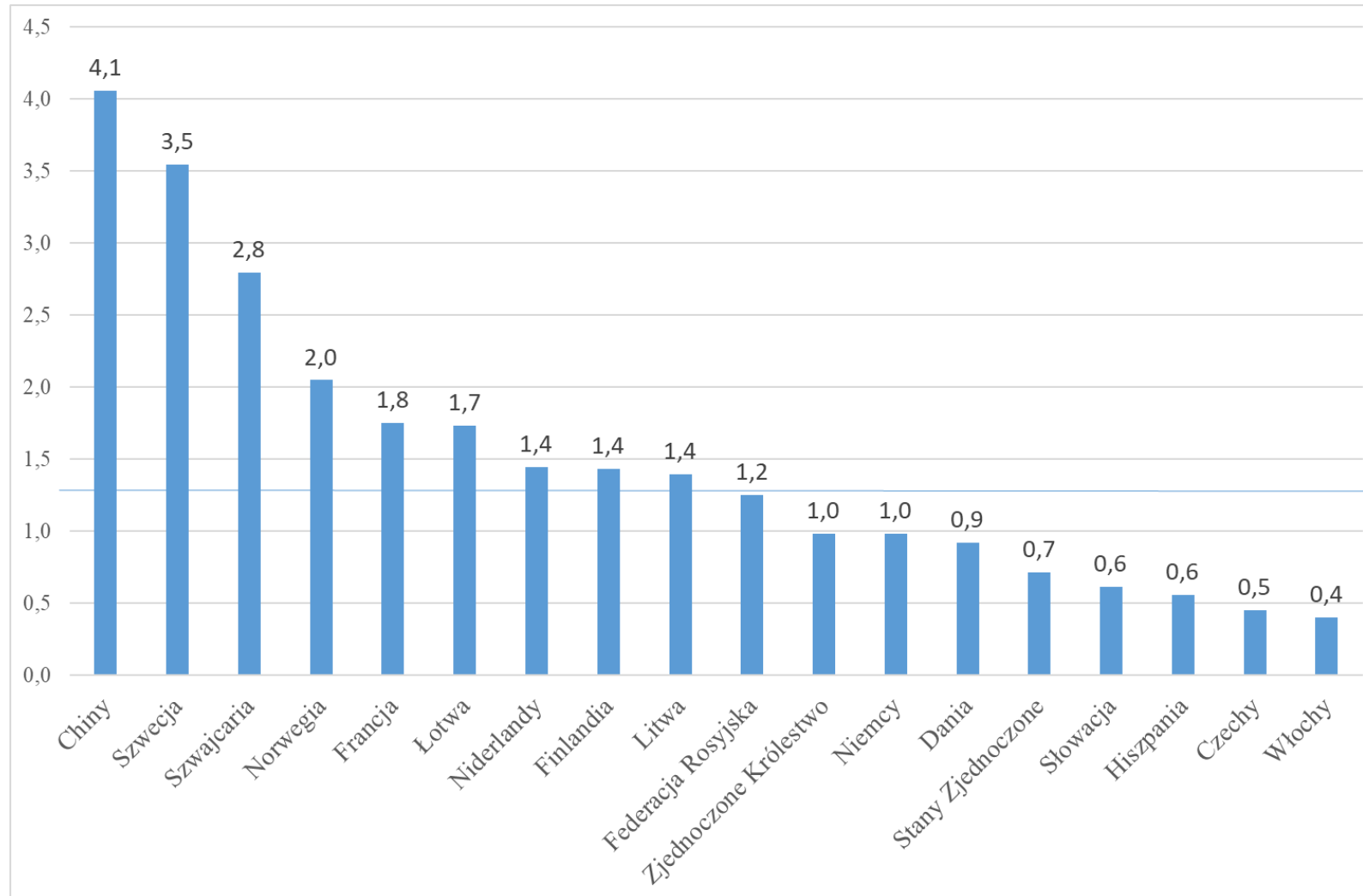
Źródło: Obliczenia i szacunki Instytutu Rozwoju na podstawie danych Izby Celnej

Najważniejsi partnerzy w eksporcie (%)

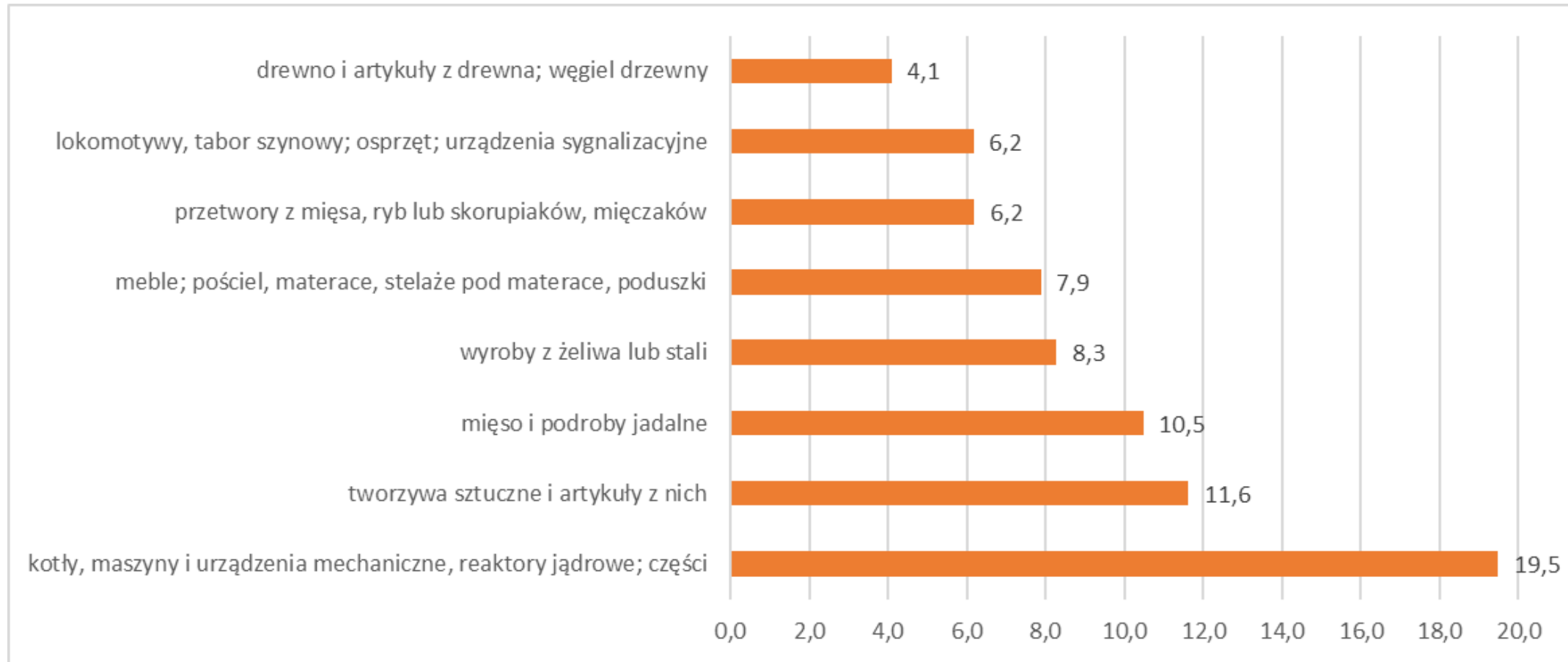
Źródło: Obliczenia Instytutu Rozwoju na podstawie danych Izby Celnej

Specjalizacja w eksporcie na rynki wybranych krajów (względem Polski, 2021)

Źródło: Obliczenia Instytutu Rozwoju na podstawie danych Izby Celnej

Najważniejsze działy produktowe (2 cyfr. HS) w eksporcie (2021, %)

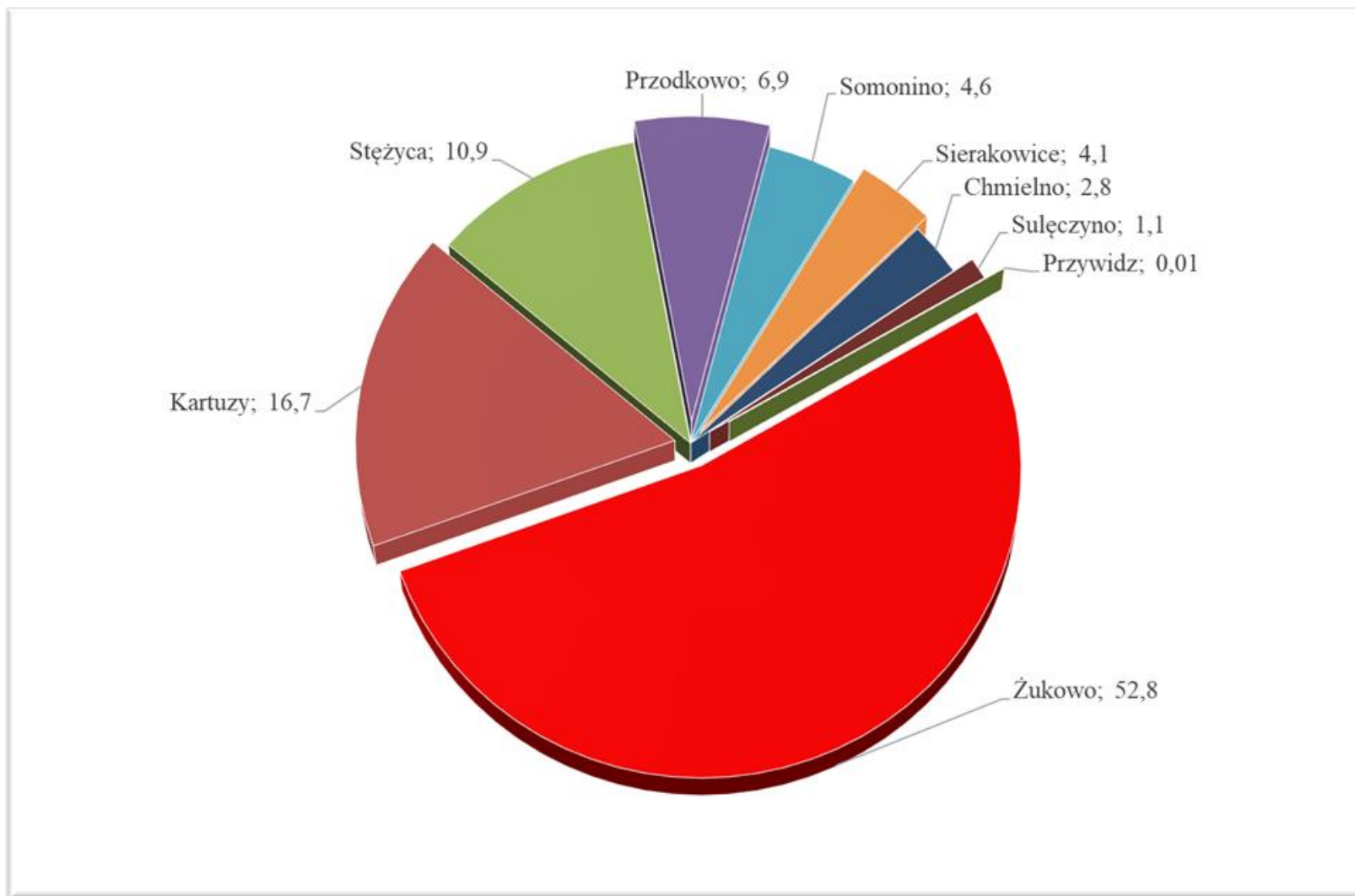
Źródło: Obliczenia Instytutu Rozwoju na podstawie danych Izby Celnej

Ujawniona przewaga komparatywna w eksporcie (RCA)

RCA	Produkt
26,8	produkty pochodzenia zwierzęcego
10,9	lokomotywy, tabor szynowy; osprzęt i elementy torów; urządzenia sygnalizacyjne
6,9	przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków
5,7	mięso i podroby jadalne
3,7	ryby i skorupiaki, mięczaki, bezkręgowce wodne
2,7	wyroby z żeliwa lub stali
2,6	gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież

Źródło: Obliczenia Instytutu Rozwoju na podstawie danych Izby Celnej

Struktura eksportu, gminy (2021, w %)

Źródło: Obliczenia Instytutu Rozwoju na podstawie danych Izby Celnej

Kilka ciekawostek

- pod względem jakości eksportu, wyróżniają się gminy Somonino i Kartuzy (wartość jednego kilograma eksportu wynosi odpowiednio 9 oraz 6 EUR)
- dynamika eksportu w latach 2015-2021 najwyższa była dla: Kartuz, Żukowa, Stężycy i Chmielna (wartość eksportu w roku 2021 co najmniej dwuipółkrotnie wyższa niż w roku 2015)
- eksport per capita: liderem jest gmina Żukowo (5400 EUR) oraz Stężycza (4500 EUR). Wartości powyżej 2000 EUR dotyczą też Kartuz i Przodkowa

Podsumowując

- jest przestrzeń dla wzrostu eksportu
- intensive czy extensive margin?:
  - mało eksporterów, ale wysoki eksport w przeliczeniu na firmę
  - dużo eksporterów, ale niska eksport w przeliczeniu na firmę
- współpraca w eksporcie (obniżka kosztów)
- podmioty z kapitałem zagranicznym

Syntetyczne wskaźniki przewagi komparatywnej – produkcja

Lp.	PKD	PKD opis	Wskaźnik syntetyczny LQ
1	14	produkcja odzieży	2,200
2	10	produkcja artykułów spożywczych	2,047
3	25	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1,980
4	31	produkcja mebli	1,627
5	32	pozostała produkcja wyrobów (m.in. biżuteria, sprzęt sportowy, instrumenty medyczne, gry i zabawki)	1,319
6	16	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1,145
7	22	produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1,124
8	33	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1,060
9	23	produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	0,984

Syntetyczne wskaźniki przewagi komparatywnej – usługi

Lp.	PKD	PKD opis	Wskaźnik syntetyczny
1	53	działalność pocztowa i kurierska	5,827
2	41	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2,927
3	42	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	2,862
4	43	roboty budowlane specjalistyczne	2,470
5	95	naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1,920
6	74	pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,744
7	58	działalność wydawnicza	1,682
8	46	handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	1,439
9	91	działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	1,379
10	96	pozostała indywidualna działalność usługowa	1,303
11	80	działalność detektywistyczna i ochroniarska	1,296
12	78	działalność związana z zatrudnieniem	1,256
13	85	edukacja	1,253
14	49	transport lądowy oraz transport rurociągowy	1,199
15	61	telekomunikacja	1,019

Ogólne konkluzje

- Unikalne walory Kaszub: lokalizacyjne, społeczne, gospodarcze
- Gospodarka wielosektorowa (turystyka- nie tylko sezonowa), ale także: działalność produkcyjna, budownictwo, wyspecjalizowane usługi
- Znacząca rola edukacji i innowacji
- Odporność na kryzysy – pandemia, wojna(?), kryzys energetyczny(?), inflacja(?)
- Duża internacjonalizacja i jej stopniowy wzrost
- Istotna rola miast i instytucji inicjujących współpracę
- Tworzenie klastrów – sektorowych skupisk przedsiębiorstw

Wyzwania

- Dylemat: jakie przedsiębiorstwa wspierać: innowacyjne, kreujące najwyższe zatrudnienie, mniej odporne na wahania koniunktury, eksporterów?
- Wskazanie kierunków rozwoju w odpowiedzi na zmiany demograficzne i środowiskowe
- Poszukiwanie rozwiązań na zwiększenie efektywności energetycznej